

6. Kochetova, L.A. (1999). *Lingvokulturnye karakteristiki anglijskogo reklamnogo diskursa: avtoref. dis. na soiskanie nauchnoj stepeni kand. filol. nauk.*: [Linguocultural characteristics of the English advertising discourse. Abstract of dissertation for obtaining the scientific degree of candidate of philological sciences] 10.02.04. Volgograd.
7. Makarov, M.L. (2003). *Osnovy teorii diskursa* [Fundamentals of the discourse theory.] Moscow: ITDGG "Gnozis".
8. Paklina, A.E. (2010). *Eriksonianskij gipnoz v reklame* [Ericksonian hypnosis in advertising] // *Sibirskij gosudarstvennyj aerokosmicheskij universitet im. Akademika M.F. Reshetneva, Krasnoyarsk*.
9. Rozental, D.E. (1981). *Yazyk reklamnih tekstov* [Advertising Language.] Moscow: Vyssh. Shkola.
10. Sakaeva, L.R., Bazarova, L.V. (2014). *Ponyatiya «turizm» i «turisticheskij diskurs» v sovremennoj nauchnoj paradigme* [The concepts "tourism" and "tourist discourse" in the modern scientific paradigm.]. // *Filologicheskie nauki. Voprosy teorii i praktiki*. Tambov: Gramota. № 6 Ch. 1. P.159-161.
11. *Ab-in-den-Urlaub* [Electronic source] – Access: <https://www.ab-in-den-urlaub.de>
12. *ADAC Reisemagazin*. September-Oktober (2018).
13. *Monatliche Reise-Highlights*, (2018). // *Lidl Digital International GmbH & Co. KG. RHF, 10/2018*.
14. Plog, S.C. (2004). *Leisure Travel: a Marketing Handbook*. Upper Saddle River, New Jersey: Pearson/Prentice Hall.
15. *Reisemagazin Oktober 2018* // *Netto Markten-Discount AG&Co. KG*.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Микола Верезубенко – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри перекладу, прикладної та загальної лінгвістики Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: особливості використання перекладацьких трансформацій.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Mykola Verezubenko – Candidate of Philological Sciences, Senior Lecturer of the Chair of Translation, Applied and General Linguistics of the Central Ukrainian State Pedagogical University named after Volodymyr Vynnychenko.

Scientific interests: peculiarities of the usage of translation transformations.

УДК: 811.111:81'42:81'373.48.

ПРЕЦЕДЕНТНА АСИМЕТРІЯ В АУДІОВІЗУАЛЬНОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Лариса ЯРОВА (Кропивницький, Україна)

e-mail: yar.larisa.kdpu@gmail.com

ЯРОВА Лариса. ПРЕЦЕДЕНТНА АСИМЕТРІЯ В АУДІОВІЗУАЛЬНОМУ ПЕРЕКЛАДІ

У статті розглядаються прецедентні феномени та їх аудіовізуальний переклад, при якому є доречним використання перекладацької асиметрії, яка допомагає таким феноменам якнайяскравіше проявлятися у мові перекладу. Виявлено, що існують різноманітні класифікації асиметрії, але все ж вони потребують доповнення, яке було подане в даній статті. До того ж було описано основні та найбільш поширені види асиметрії, що використовуються при аудіовізуальному перекладі. У статті подане нове визначення – прецедентна асиметрія.

Ключові слова: прецедентний феномен, аудіовізуальний переклад, перекладацька асиметрія, прецедентна асиметрія.

YAROVA Larisa. THE PRECEDENT ASYMMETRY IN AUDIOVISUAL TRANSLATION

The article deals with precedent phenomena and their audiovisual translation, in which it is appropriate to use translation asymmetry, which helps such phenomena be as much clearly manifested as possible in translation. It is revealed that there are different classifications of asymmetry, but they still need to be supplemented, which has been presented in this article. In addition, the main and most common types of asymmetry used in audiovisual translation has been described. Audiovisual translation is a complex process in which it is allowed to deviate from the norms and rules in order to obtain a certain effect on the viewer of another culture. Therefore, with such translations, translation asymmetry is often encountered. In many cases, it can be justified and not be considered a mistake if the intention of the director or the writers was absolutely achieved. The different types of asymmetry are rather important for an adequate translation and that is also considered in this article. It is defined that the translational asymmetry is a kind of deformations, which are used in the translation. Moreover, they can occur at various lexical, grammatical or phonetic levels. However, there are separate cases where such asymmetry is clearly manifested in the translation of precedent phenomena. That is why the author has decided it was necessary to present a new type of asymmetry which is fully described in this article. It is found that each described case of asymmetry is used different times during the translation. This is due to the fact that any precedent phenomenon of the source language, in most cases can be replaced with the exact equivalent.

Keywords: precedent phenomenon, audiovisual translation, translation asymmetry, precedent asymmetry.

Стрімке поширення культурних, економічних, політичних, наукових контактів між різними лінгвокультурами зумовлює актуальність тем, що тісно пов'язані з дослідженням і вивченням явищ міжкультурної комунікації, куди відносять і *прецедентні феномени* (далі – ПФ), під якими розуміють культурно навантажені знаки (імена, висловлення, тексти, ситуації) як ядерні елементи національної когнітивної бази [3, с. 47-48; 1, с. 18]. ПФ актуальні в пізнавальному та емоційному плані, за кожним із них завжди стоїть певне уявлення, спільне для всіх носіїв того чи іншого менталітету, яке й робить усі апеляції до ПФ «прозорими» та зрозумілими [3, с. 47-48] для носіїв однієї лінгвокультури, водночас вони можуть створювати когнітивні бар'єри в міжкультурній комунікації. Хоча прецедентні феномени знаходились в центрі уваги багатьох досліджень (Ю. Н. Караулов; Б. Гудков; В. В. Красних; І. В. Захаренко; Д. В. Багаєва;

Ю. Є. Прохоров), однак їхня специфіка як проблема аудіовізуального перекладу кінофільмів ще не отримала вичерпного висвітлення в науковій літературі. Особливості аудіовізуального перекладу в порівнянні з іншими типами перекладу визначаються, перш за все, багатоаспектністю семантичного коду об'єкта цього типу перекладу – аудіовізуального тексту. Передача інформації – вербальної та невербальної – здійснюється в аудіовізуальному тексті одночасно за допомогою двох каналів – акустичному і візуальному, і лінгвістичний код перестає відігравати визначальну роль. Художній фільм – приклад аудіовізуального художнього тексту [2, с.24]. Сильова приналежність визначає включення в перекладацький аналіз аудіовізуального художнього тексту, в тому числі і аналізу передачі фонетичних особливостей мови персонажів – індивідуальних, соціолінгвістичних, регіональних. В аудіовізуальному художньому тексті вони, безумовно, мають змістовну і стилістичну значимість. Аудіовізуальному перекладу як складному процесу, при якому дозволено відходити від норм і правил задля отримання певного ефекту на глядача іншої культури, властиво таке явище, як *асиметрія перекладу*. Перекладацька асиметрія – це своєрідні деформації, які застосовуються під час перекладу. При чому вони можуть відбуватись на різноманітних лексичних, граматичних чи фонетичних рівнях. Проте існують окремі випадки, коли така асиметрія чітко проявляється при перекладі прецедентних феноменів. У багатьох випадках вона може бути виправданою і не вважається помилкою, якщо намір режисера чи сценаристів був повністю досягнутим [6, с. 77].

Мета цієї статті полягає у визначенні особливостей прецедентної асиметрії як перекладацького прийому аудіовізуального перекладу фільмів українською мовою. **Об'єкт** нашого дослідження охоплює прецедентні феномени в текстах сценаріїв до кінофільмів, а **предмет** складають випадки перекладацької асиметрії у практиці аудіовізуального перекладу ПФ українською мовою.

У нашому дослідженні використовуємо відому типологію вербальних ПФ, запропоновану проф. В.В. Красних [3, с. 47-48], яка включає: *прецедентні імена, висловлення, тексти та ситуації*. При цьому під *прецедентними іменами* маються на увазі широко відомі власні імена, що використовуються в тексті не стільки на позначення конкретної людини, місця або події, скільки як своєрідний символ певних якостей, подій, напр.: *Дон Кіхот* — символ безкорисливої боротьби за справедливість [4, с. 4]. Прецедентне ім'я може співвідноситися або з прецедентним текстом (*Кайдашиха* – героїня повісті І. Нечуя-Левицького), або з прецедентною ситуацією (*Крути* – місце, де в 1918 році загинули 300 київських студентів, захищаючи підступи до Києва від більшовиків) [3, с. 86].

Прецедентні імена В. В. Красних поділяє на дві групи:

а) термінологічне ім'я – таке прецедентне ім'я позначає певну ознаку, рису характеру або зовнішності, тобто має «термінологічне» значення і є символом певної характеристики (*пузатий Пацюк, якому вареники самі до рота летять = ледар*);

б) полісемічне ім'я – таке прецедентне ім'я може бути символом не тільки образу, але й ситуації [3, с. 86-89]: «Жити в країні... яка так легко прощається зі свободою... яка вважає героїв зрадниками, а катів – героями, якій «всьо равно», аби були чергові Мариніна з Сердючкою» [12].

У наведеному прикладі прецедентне ім'я Сердючка вживається як символ масової поп-культури, але також це ім'я може виступати символом русифікації української культури, напр.: «Дев'ятнадцять років згаяти! Заради чого? Щоб замінити Андруховича Донцовою, а Пономарьова Сердючкою?» [12].

ПФ як вияв національної своєрідності, як відбиток культури, традицій і ментальності в мові часто зустрічаються в кінофільмах, тому правильність їхнього перекладу є запорукою успіху фільму в іншомовній глядацькій аудиторії. Завдяки тому, що оригінали сценаріїв створюються носіями прецедентних феноменів певної культури, відповідальність за донесення комунікативної настанови, змісту фільму до глядача іншої лінгвокультури покладено на перекладача. З метою досягнення запланованого ефекту перекладач змушений застосовувати перекладацьку асиметрію, без якої певні моменти в перекладі фільму, жарти, були б незрозумілими іншомовним споживачам кінопродукції.

Для адекватного й адаптованого перекладу доречним є використання *перекладацької асиметрії*, яка уможливує досягнення еквівалентності при передачі прецедентних

феноменів. Перекладацька асиметрія – це прийом, який проявляється у відсутності однозначної відповідності між елементами мови оригіналу та мови перекладу та необхідності висловити та донести один і той же самий задум за допомогою різних слів.

Ситуативна асиметрія має місце, коли в перекладі відбувається повна або часткова заміна одного прецедентного феномена на інший.

Ф. де Соссюр, який першим розглянув явище асиметрії в лінгвістиці, вивчав мовний знак з позиції асиметрії: «Мовний знак пов'язує не річ і її назву, а поняття й акустичний образ. Це не просто матеріальне звучання, тобто чисто фізичне, а це ще й психологічний відбиток звуку, одержуваний нами за допомогою наших органів чуття» [8, с. 57].

У науковій літературі з перекладознавства відома типологія асиметрії у перекладі, запропонована Т. Некряч, яка виокремлює такі три типи: системну, ситуативну й експлікативну [5]. При цьому **системна асиметрія**, пов'язана із неспівмірністю мовних систем, зустрічається в будь-якому перекладі незалежно від жанру і стилю. Переважно така асиметрія має місце на граматичному рівні, тобто тоді, коли відбувається неспівмірність граматичних одиниць або зворотів. Так, системну асиметрію можна зустріти при перекладі займенників. Інколи такі граматичні порушення відбуваються свідомо для того, щоб зробити мову персонажа індивідуальною. **Ситуативна асиметрія** як розбіжність між оригіналом і перекладом, яка зумовлена конкретною текстуальною ситуацією, передбачає широкий спектр заміни, здатних викликати реакцію, аналогічну сприйняттю того чи іншого елемента аудиторією, наприклад:

«You're probably thinking: «My boyfriend said this was a superhero movie, but that guy in the red suit just turned, that other guy into kebab». *«Певно ви зараз думаете: «Мій хлопець запросив мене на фільм про супергероїв, а отой у червоному костюмі зараз порубав цих хлопців на шаурму».*

Наведений приклад ілюструє ситуативну асиметрію в наслідок заміни «kebab» на «шаурму».

Наприклад:

«What is it really? Kevin? Bruce? Scott? Mitch? Is it Basil Faulty?» *«То як тебе звати насправді? Кевін? Брюс? Скот? Мітчел? А може ти Віталька?»*

Коли головний герой вгадував справжнє ім'я негідника, перекладач звичайні імена переклав, як *Кевін*, *Брюс*, *Скот*, *Мітч*, а от ім'я *Basil Faulty* змінив на *Віталька*. Була використана заміна функціональним аналогом, через те, що «*Basil Faulty*» – це відомий ситком про чоловіка, який завжди потрапляв у смішні ситуації, його поведінка була неадекватною та він завжди поводився нервово. Для українського глядача це було б незрозумілим, а от серіал «*Віталька*» – широковідомий в нашій культурі. Ми вважаємо, що використавши це ім'я та згадавши серіал, автор досягнув того ж самого ефекту, який планувався сценаристами, які використали *Basil Faulty* для англомовного глядача. Така ситуативна асиметрія в повній мірі є виправданою і на нашу думку, не вважається помилковою. Проте український переклад вважаємо більше вдалим, якщо розглядати з погляду інтенції авторів.

Експлікативну асиметрію зазвичай уособлюють стислі внутрішньотекстові коментарі й пояснення, які допускаються в тексті реплік для розуміння авторської інтенції, наприклад:

I'd say that you sound like an informational, but not a good one, like Slap Chop». *«Ти наче продавець з телемагазину, але не такий крутий, як той, що продає м'ясорубки чи масажери».*

Наведений приклад ілюструє розгортання та додавання певних коментарів у вигляді: «...той, що продає м'ясорубки чи масажери». Таке роз'яснення не заважає розумінню, а навпаки допомагає краще зрозуміти інформацію, що була подана в оригіналі.

Перекладацька асиметрія як своєрідна деформація, що застосовуються під час перекладу, може відбуватись на різних мовних рівнях: лексичному, граматичному чи фонетичному. Проте існують випадки, коли така асиметрія чітко виявляється при перекладі прецедентних феноменів. Тому спираючись на попередні дослідження та аналіз матеріалу, вважаємо доцільним ввести поняття **прецедентна асиметрія**. Як перекладацький прийом

прецедентна асиметрія характеризується невідповідністю між прецедентними феноменами мови оригіналу та перекладу, при збереженні інтенції автора. Це явище відбувається, коли перекладач замінює один прецедентний феномен іншим аналогом, який існує в культурі мови перекладу, або за необхідності додає прецедентний феномен, чи навпаки пропускає, при цьому вдаючись до коментарів. Можливі випадки заміни звичайних слів розгорнутим прецедентним висловлюванням або ж вставками з прецедентних текстів. Наприклад:

Bactin? Yeah. Bactin should do it.

Пластир... ага і подорожник приклади.

У наведеному вище прикладі проілюстровано невідповідність у назві медикаментів. Для носіїв англомовних лінгвокультур *Bactin* відомий як протимікробний засіб широкого спектру дії, однак при перекладі ця назва не буде такою «прозорою» для носіїв української лінгвокультури, для якої культурним символом народного засобу від усіх недуг вважається рослина *подорожник*, а відтак застосована перекладачем прецедентна асиметрія покращує розуміння тексту оригіналу.

Найяскравіше прецедентна асиметрія проявляється в таких випадках: заміна аналогом, експлікація – у вигляді додавання коментарю та імплікація – використання одного прецедентного феномена замість великої частини тексту.

Проте вважаємо доцільним розширити цю класифікацію і додати ще один тип асиметрії – **імплікативну асиметрію**. Такий вид проявляється у згортанні певних коментарів, що існують у мові оригіналу і вираженні в одному слові або словосполученні мовою перекладу. Така асиметрія відбувається достатньо часто при аудіовізуальному перекладі через те, що особливо під час дубляжу перекладачеві потрібно вміститись в певні часові рамки, а також бути синхронним з акторами і через неспівставність в кількісному вираженні слів мови оригіналу та мови перекладу, перекладач може використовувати такий прийом. Або ж, якщо додатковий опис якогось персонажа або ситуації нагадує щось подібне у мові перекладу, то перекладач може також вдатись до імплікативної асиметрії, завдяки чому відбудеться економія часу і адаптація буде кращою.

Тож, питання асиметрії при аудіовізуальному перекладі є дуже цікавим та малодослідженим. Проте ми вважаємо, що у такий спосіб можна легше адаптувати кінофільми для перегляду в інших країнах, При цьому такі невідповідності можуть не бути помилковими, а навпаки зможуть покращити фільм.

Наприклад:

What Sharknado are we on?»

«Який сезон «Битви екстрасенсів» зараз йде?»

Яскравим прикладом можна назвати переклад назви телесеріалу, який згадувався у фільмі, коли головний герой питає у одного персонажа про майбутнє. Цей серіал має безліч частин з майже ідентичним сюжетом. Аналогів в Україні немає і до того ж він не є дуже відомим для нашої культури, тому перекладач проаналізувавши вітчизняного кінематографа та телевізійні програми, використав для перекладу назву багатосезонної передачі «Битва екстрасенсів». На нашу думку, переклад залишився адекватним та більш адаптованим до українського глядача.

Наприклад:

«Yes, like a child.»

«Ага, як у хлопчика-мізинчика.»

У цьому прикладі асиметрія відбувається у заміні просто слова на прецедентний текст. Всі знають казку про «Хлопчика-мізинчика». Проте в перекладі вдало поєднався з картинкою під час сцени, коли у головного героя відростали покалічені руки і мали вигляд, як у карлика чи маленької дитини.

Наприклад:

«I mean, it's not like I have a lot of strong role models to draw off for Todd. Hey. Look at me. You are not your father. Besides... I will never, ever let our child be named Todd or Sher.»

«Я маю на увазі, що я ніколи не стану зразковим батьком для нашого Коляна. Гей, поглянь на мене. Ти не твій батько. До того ж, я не дозволю, щоб нашого сина звали Колян.»

Така асиметрія зустрічається декілька разів в фільмі. Пов'язано це з тим, що імена, які вживають головні герої, а саме – Тод і Шер – є взагалі не вживаними в українській культурі, тому аби адаптувати їх до українського глядача перекладач використав таку асиметрію. До

речі, таке використання викликало сміх серед глядачів цього фільму. Тому вважаємо, що асиметрія не нашкодила, а навпаки зробила сцену з вживанням цього імені дуже вдалою.

«*All these elderly white men on the walls...*»

«*І скрізь на стінах якісь портрети збоченців,
Тут що, якийсь політик мешкав? Піонка чи
як його?»*»

Наступний приклад показує типову ситуацію для України, коли в будинках на стінах розвішані портрети, все виглядає по-багато. Зазвичай такі будинки асоціюються з домітками політиків. Тому не дивно, що сцена, де головний герой мандрує приміщенням, яке обвішано портретами, все оздоблено золотом і коштовним камінням, асоціювалась у перекладача з доміткою одного з політиків України. Згадуючи ситуацію, коли на розгляд народу були показані достатки цього політика, використання такої прецедентної ситуації, разом з коментарями – є дуже цікавим прийомом, який був зрозумілим кожному українцю.

При перекладі імен відбувається така асиметрія, коли в оригіналі подається розгорнутий варіант, а в мові перекладу його скорочують до слова або словосполучення.

Наприклад:

«*Never underestimate a man with a mustache!*
Just ask any one in Brooklyn.»

«*Мужуку з вусами можна довіряти.
Спитайте у Зіброва*»

Перекладач використовує ім'я відомого українського співака, який за описом схожий на того, хто згадується в оригіналі. На нашу думку, використання додавання в цьому випадку є найкращим рішенням, яке викликає сміх серед українського глядача і є більш зрозумілим, ніж якщо було б перекладено: «Просто запитайте когось у Брукліні».

«*Look, a saner man might discourage you from
joining the deadly mercy business.*»

«*Послухай, молодий Вінник, хто-небудь
інший відмовив би тебе від цієї
пропащої справи.*»

У наведеному прикладі перекладач навмисно додає прецедентне ім'я, яке мало справити гумористичний ефект на глядача, що й відбулось при такому використанні. Усім носіям сучасної української лінгвокультури відомий такий співак, тому таке використання досить коректне і вдале. Дуже часто перекладач використовував в перекладі цього фільму прецедентні імена відомих українських зірок, для того, щоб адаптація була ще більше сильною та зрозумілою.

Прецедентна імплікативна асиметрія вживається також дуже часто, при цьому подається розгорнутий варіант, а в мові перекладу його скорочують до слова або словосполучення, що переважно зумовлено існуванням в мові перекладу аналогів, що повністю замінюють описові характеристики, які подаються в мові оригіналу.

Отже, як засвідчив аналіз емпіричного матеріалу аудіовізуальному перекладу фільмів властиво такі типи прецедентної асиметрії: ситуативна, експлікативна та системна.

Найпоширенішою виявилась *ситуативна асиметрія*, а найменш рекурентною – *імплікативна*. Це зумовлено тим, що на будь-який прецедентний феномен мови оригіналу в більшості випадків можливо віднайти аналог, найближчий за своїми особливостями та характеристиками до того, який вжито в тексті оригіналу. А в тих випадках, де це неможливо зробити, перекладач вдається до залучення інших видів асиметрії. Імплікативна асиметрія потребує глибших досліджень її проявів у аудіовізуальному перекладі фільмів, а відтак складає цікаву перспективу *подальших* досліджень.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Ворожцова И. Б. Культура общения в речевой взаимодействии. Речевой субъект на перекрестке культур: учеб. пособие для студентов вузов. – 171с. [Электронный ресурс] Режим доступа: <http://elibrary.udsu.ru/xmlui/handle/123456789/2858>
2. Горшкова В. Е. Кинодиалог как единица перевода. Вестник НГУ. Серия «Лингвистика и межкультурная коммуникация». 2006. Т. 4, вып. 1. С. 52–58.
3. Красных В.В. Этнопсихолінгвістика и лингвокультурология: Курс лекций. М.: ИТДГК «Гнозис», 2002. –284 с.
4. Нахимова Е. А. Прецедентные имена в массовой коммуникации / Е.А. Нахимова – Екатеринбург, 2007. – 207 с. – [Электронный ресурс]Режим доступа: <http://www.philology.ru/linguistics2/nakhimova-07a.htm>
5. Некряч Т.С. Види асиметрії при перекладі драматичного діалогу. Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. 2006. Вип. 9. С. 191-196

6. Осетров И.Г. Симметрия и асимметрия: онтологический и лингвистический аспекты. Вестник Московского государственного областного университета. 2009. № 2. С. 55
7. Сдобников В.В., Петрова, О.В. Теория перевода. Лингвистика и межкультурная коммуникация, Изд.: Восток-Запад, 2006. – 448 с.
8. Сосюр Ф. де. Курс общей лингвистики. – Екатеринбург: Издательство Уральского университета, 1999. – 432 с.
9. Чащина С.С. Прагматический потенциал прецедентных феноменов в рекламе [Текст] / С.С. Чащина // Известия РГПУ им. А.И. Герцена. – 2008. – № 61. – С. 292-297.
10. Шубенко Н. А. Аудиовизуальное медиатекст: специфика, структура, свойства / Н. А. Шубенко // Культура и Современность: альманах. – М.: Миллениум, 2012. – № 1. – С. 145-149.
11. Pettit, Z. (2004). The Audio-Visual Text: Subtitling and Dubbing Different Genres. *Meta*. Vol. 49, No. 1. P. 25-38.
12. (pravda.com.ua/columns/2010/02/2/4703262).

REFERENCES

1. Vorozhtsova Y. B. Kultura obshcheniya v rechevom vzaymodeistvyy. Rechevoi subject na perekrestke kultur: ucheb. Posobie dlia studentov vuzov. [Communication culture in speech interaction. Speech subject at the crossroads of cultures: textbook]. Access mode: <http://elibrary.udsu.ru/xmlui/handle/123456789/2858>
2. Gorshkova, V. E. (2006). Kinodialog kak edinita perevoda // Vestnik NGU. Seriya «Lingvistika i mezhkulturnaya kommunikatsiya» [Cimenadialogue as a unit of translation // NGU Bulletin. Linguistics and intercultural communication series].
3. Nakhymova, E. A. (2007). Precedentnye ymena v massovoi kommunykatsyy [Precedent names in massive communication]. Ekaterynburh. Access mode: <http://www.philology.ru/linguistics2/nakhimova-07a.htm>
4. Krasnyh, V.V. (2002). Jetnopsiholingvistika i lingvokulturologija: Kurs lekcij. [Ethnopsycholinguistics and lingvoculturology: lecture course]. Moscow: ITDGK «Gnozis».
5. Nekriach, T.Ie. (2006). Vydy asymetrii pry perekladi dramatychnoho dialohu//Problemysemantyky, prahmatyky ta kohnityvnoi linhvistyky [Assymetry types in dramatic dialogue translation].
6. Osetrov, I.G. (2009). Simmetriya i asimmetriya: ontologicheskyy i lingvisticheskyy aspekty//Vestnik Moskovskogo gosudarstvennogo oblastnogo universiteta [Symmetry and asymmetry: onthological and linguistic aspects // Bulletin of Moscow State Oblast University].
7. Sdobnikov, V.V.,Petrova, O.V. (2006). Teoriya perevoda. Lingvistika i mezhkulturnaya kommunikatsiya [Theory of translation. Linguistics and intercultural communication]. Published by: Vostok-Zapad.
8. Sossyur, F. de. (1999). Kurs obshchey lingvistiki. [General linguistics course]. Ekaterinburg: Izdatelstvo Uralskogo universiteta.
9. Chashchina, S.S. (2008). Pragmaticheskyy potentsial precedentykh fenomenov v reklame [Tekst] //Izvestiya RGPU im. A.I. Gertsena. [Pragmatic potential of precedent phenomena in advertising // News of A.I.Gertsen RGPU.
10. Shubenko, N. A. (2012). Audiovizualnoye mediatekst: spetsifika. struktura. svoystva // Kultura i Sovremennost: almanakh. [Audiovisual mediatext: specifics, structure, qualities // Culture and contemporary times]. Moscow: Millenium.
11. Pettit, Z. (2004). The Audio-Visual Text: Subtitling and Dubbing Different Genres. *Meta*. Vol. 49, No. 1. P. 25-38.
12. (pravda.com.ua/columns/2010/02/2/4703262).

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Лариса Ярова – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри перекладу, прикладної та загальної лінгвістики Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, місто Кропивницький.

Наукові інтереси: лінгвокультурологія, семантико-стилістичний аналіз текстів, теорія і практика перекладу германських мов.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Larysa Yarova – Candidate of Sciences (Pedagogy), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Translation, Applied and General Linguistics at Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University, Kropyvnytskyi.

Scientific interests: linguocultural studies, semantic and stylistic analysis of texts, theory and practice of translation of Germanic languages.

УДК 81'255=111=161.2:659.1

ЛОКАЛІЗАЦІЯ ВІДЕОІГОР ЯК ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧА ПРОБЛЕМА

Юлія ГОЛОВАЦЬКА (Тернопіль, Україна)

e-mail: yulyapashkovska@ukr.net

Тарас ПРОЦИШИН (Тернопіль, Україна)

e-mail: tarasprotz99@gmail.com

ГОЛОВАЦЬКА Юлія, ПРОЦИШИН Тарас. ЛОКАЛІЗАЦІЯ ВІДЕОІГОР ЯК ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧА ПРОБЛЕМА

У статті розкрито особливості локалізації відеоігор як особливого виду перекладу. Подано короткий опис основних періодів розвитку локалізації відеоігор. Здійснено дослідження зв'язку локалізації відеоігор з перекладознавством. Проаналізовано жанрову класифікацію відеоігор та типи текстів, які функціонують в межах цього контенту.

Ключові слова: локалізація, відеогра, переклад, перекладознавство, культурна адаптація.